

 ХНТУ

ХЕРСОНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ, ПРОГНОЗНІ СЦЕНАРІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

V Міжнародна науково-практична конференція

27-28 квітня 2023 року

**MODERNIZATION OF ECONOMY:
CURRENT REALITIES, FORECAST SCENARIOS
AND DEVELOPMENT PROSPECTS**

V International scientific-practical conference

27-28th of April 2023

**Херсон – Хмельницький, 2023
Kherson – Khmelnytskyi, 2023**

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ:**Міністерство освіти і науки України (Ministry of Education and Science of Ukraine)****Голова організаційного комітету конференції (Head of the Conference):**

Шандова Наталія Вікторівна (Shandova Nataliia) – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки (Doctor of Science (Economics), Professor)
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон – м. Хмельницький, Україна

Заступник голови організаційного комітету конференції (Coordinator of the Conference):

Олійник Наталія Миколаївна (Oliinyk Nataliia) – к.т.н., доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки (Ph.D, Associate Professor)
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон – м. Хмельницький, Україна

Члени організаційного комітету конференції:

Алі Солтани (Ali Soltani) – PhD, MURP, BE., PIA, Professor of Urban Design/Planning
ШИРАЗСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Шираз, Іран (SHIRAZ UNIVERSITY, Shiraz, Iran)
УНІВЕРСИТЕТ ПІВДЕННОЇ АВСТРАЛІЇ, м. Аделаїда, Австралія (UNIVERSITY OF SOUTH AUSTRALIA, Adelaide, Australia)
УНІВЕРСИТЕТ ФЛІНДЕРС, м. Аделаїда, Австралія (FLINDERS UNIVERSITY, Adelaide, Australia)

Сабольч Нагі (Szaboles Nagy) – habil., PhD, M.Sc. in Business Economics, Vice Dean for International Relations, Head of Department of Marketing Strategy & Communication, Associate Professor
УНІВЕРСИТЕТ МІШКОЛЬЦА, м. Мішкольц, Угорщина (UNIVERSITY OF MISKOLC, Miskolc, Hungary)

Жартай Жанибек Маратович (Zhartai Zhanibek) – PhD, асоційований професор, завідувач кафедри економіки та міжнародного бізнесу (PhD, Associate Professor, Head of the Department)
КАРАГАНДИНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА Є.А. БУКЕТОВА, м. Караганда, Республіка Казахстан (KARAGANDY UNIVERSITY NAMED AFTER ACADEMICIAN E.A. BUKETOV, Karaganda, Republic of Kazakhstan)

Чарекішвілі Лія (Charekishvili Lia) – Academic Doctor, Professor
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Тбілісі, Грузія (EUROPEAN UNIVERSITY, Tbilisi, Georgia)

Джуретич Гордана (Đuretić Gordana) – PhD, Associate Professor of the Department of Management
УНІВЕРСИТЕТ «УНІОН – НИКОЛА ТЕСЛА», м. Белград, Сербія (UNIVERSITY «UNION – NIKOLA TESLA», Belgrade, Serbia)

Ковальов Анатолій Іванович (Kovalyov Anatoliy) – д.е.н., професор, ректор
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Одеса, Україна

Лігоненко Лариса Олександрівна (Ligonenko Larysa) – д.е.н., професор, професор кафедри бізнес-економіки та підприємництва
ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА», м. Київ, Україна

Орехова Альвіна Іванівна (Oriekhova Alvinna) – д.е.н., професор, в.о. завідувача кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Суми, Україна

Кубіній Наталія Юрївна (Kubiniy Natalya) – к.е.н., професор, Заслужений економіст України, професор кафедри економіки і підприємництва, директор Бізнес-центру УжНУ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ», м. Ужгород, Україна

М 74 Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (27-28 квітня 2023 р., м. Херсон – м. Хмельницький). – Херсон : Видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2023. – 549 с.

ISBN 978–617–8187–00–2

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу ХНТУ (Протокол № 11 від 17.05.2023 р.)

Матеріали учасників конференції друкуються в авторській редакції. За дотримання норм авторського права та достовірність наведених фактичних даних відповідає автор матеріалів.

УДК 330.3-026.16

ISBN 978–617–8187–00–2

© Херсонський національний технічний університет, 2023
© Kherson National Technical University, 2023

ЗМІСТ
CONTENT

Секція: ЕКОНОМІКА, ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ
Section: ECONOMY, ENTREPRENEURSHIP AND MANAGEMENT OF ENTERPRISES

Аверчева Н.О., Шевченко М.І. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ПТАХІВНИЦТВА.....	12
Ali Soltani, Arman Tavakoli, Mohammad Hosseinpoor, Hassan Izady, Hamed Najafi Kashkooli. ROAD NETWORKS AND LOCATION SELECTION OF LARGE-SCALE INDUSTRIES: A CASE STUDY OF FARS PROVINCE, IRAN.....	15
Бажанова Н.В., Бак Н.А. СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ.....	21
Бержанір А.Л. СОЦІАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ СПІВПРАЦІ БІЗНЕСУ ІЗ МІСЦЕВИМИ ГРОМАДАМИ.....	23
Білобжицька Т.Ю., Франчук Т.М. ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ В УМОВАХ ВІЙНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	25
Боровік Л.В., Костюнін Д.К. РОЗВИТОК ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ.....	27
Бунчак Д.О., Тарасюк А.В. РОЛЬ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ ПІДПРИЄМСТВ У РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО БІЗНЕСУ.....	29
Гладун Ю.І. (Науковий керівник Ткачук Н.М.) ОСОБЛИВОСТІ ІНФЛЯЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	31
Губарева І.О., Крячко Є.М. ПЕРЕДУМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ЦИРКУЛЯРНІСТІ В ЛІСОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ.....	33
Давидов Є.О., Оболенцева Л.В. ПРО СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ЕКОНОМІЧНА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ» ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ.....	35
Денисенко І.С. ПЛАТФОРМА РИНКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ.....	37
Eisen George, Kubiniy N., Kubiniy V. MODERN METHODS OF STRATEGIC ANALYSIS AND THEIR POLITICAL AND ECONOMIC BRANCHES.....	40
Жалдак Г.П., Токарська С.П. ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ: БАРИ'ЕРИ ТА МОЖЛИВОСТІ.....	42
Завадяк Р.І., Ножов Е.М., Сипливий А.О. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ РОЗВИТКОМ В УМОВАХ ІНТЕНЦІАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	46
Захаркевич Н.П., Рябов М.О. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	48
Зінкевич В.І. УПРАВЛІННЯ СТІЙКИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	52
Іщук С.О., Жулканич В.О. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ.....	54
Ivanova T.V. STAGES OF IMPLEMENTATION OF RESPONSIBLE INNOVATIONS AT ENTERPRISES.....	58
Jurkovičová Lujza, Laponoh I., Saray M. FACTOR APPROACH TO MANAGEMENT OF THE COMPETITIVENESS OF THE ENTERPRISE, THE REGION, THE NATIONAL ECONOMY.....	60
Кобзева Л.Д. (Науковий керівник Латкіна С.А.) НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	62
Конопельнюк Т.А. ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	66
Корват О.В. ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОСИСТЕМ В ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ.....	68

Кафедра міжнародного туризму і готельного бізнесу. ННІМВ ім. Б.Д. Гаврилишина, Тернопіль, 2017. URL: <https://bit.ly/3NegUpV> (дата звернення: 22.04.2023).

3. Лядська В. В. Сучасні технології розроблення і прийняття управлінських рішень. *International scientific e-journal*. 2020. № 14.
4. Найдюк С. В. Сутність процесу прийняття управлінських рішень у державному управлінні. *Академія митної служби України*. 2015. № 9 (23).
5. Петруні Ю. Є. Прийняття управлінських рішень : навч. посіб. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2015. 208 с. URL: <https://bit.ly/3VcQwT7> (дата звернення: 22.04.2023).

Бержанір А.Л.

*к. соц. н., доцент, в. о. завідувача кафедри соціальних і правових дисциплін,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м. Умань, Україна*

СОЦІАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ СПІВПРАЦІ БІЗНЕСУ ІЗ МІСЦЕВИМИ ГРОМАДАМИ

Одним із перспективних інструментів реалізації соціальної політики держави, розвитку соціальної інфраструктури є залучення вітчизняних і зарубіжних підприємців до вирішення проблем соціальної сфери. Їх активна участь у проектах, програмах шляхом вкладання фінансових ресурсів, які спрямовані на покращення життя громадян, розвитку інфраструктури є дієвим чинником зростання їх власного іміджу та забезпечення конкурентоспроможності.

О. Продіус обґрунтовує [1], що соціальні проекти необхідні державі, оскільки дають можливість економити бюджетні кошти на соціальну сферу, підтвердженням чого є стрімкий розвиток цього напрямку в Європі, де держава усіяко підтримує різні ініціативи соціальних підприємців. Соціальне підприємництво є досить цікавим ресурсом для інноваційних, ініціативних і далекоглядних підприємців, що можуть створити реальну конкуренцію традиційному бізнесу.

Діяльність компаній із втілення у життя соціальних бізнес-проектів повинна брати до уваги економічні, соціальні і екологічні наслідки. Ідеальною моделлю цього є їх гармонійне поєднання, бо без врахування економічних і екологічних результатів неможлива системна ефективна соціальна політика компанії у довгостроковій перспективі. Врахування балансу між такими складовими та їх оптимізація, впливаючи безпосередньо на фінансово-економічні показники діяльності, виступають важливою передумовою економічної стійкості підприємства.

Партнерство бізнесу і держави проявляється на рівні конкретних підприємств у регіональному вимірі. Саме у регіонах присутності існує потреба у реалізації соціальних програм і проектів, а отриманий соціальний ефект впливає безпосередньо на персонал компанії, жителів місцевої громади тощо.

Місцеве співтовариство (жителі, громадські організації, владні структури, засоби масової інформації тощо) є тим соціальним середовищем, де безпосередньо здійснюється виробнича діяльність компанії, там проживають її працівники, а тому воно є значущим для ефективного ведення бізнесу.

Здійснення політики соціальної відповідальності на місцевому рівні забезпечує підприємству такі переваги:

- посилення зв'язків з місцевою громадою;
- зростання репутації серед населення;
- підвищення популярності продукції у споживачів;
- розвиток лояльності персоналу, його мотивації;

- залучення нових інвесторів;
- поліпшення стосунків із органами місцевого самоврядування;
- зменшення ризиків, забезпечення стійкості до криз;
- забезпечення можливостей виходу на нові ринки.

У нашій країні протягом останніх років зростають і міцнішають зв'язки підприємницьких структур із місцевими громадами. Поширюються і удосконалюються технологічні принципи фінансової підтримки бізнесом різноманітних проектів у регіонах. Так, компанія «Кернел» [2] є ключовим інвестором у регіонах присутності. Здійснюючи діяльність у сільській місцевості, її команда вкрай відповідально ставиться до благоустрою та розвитку населених пунктів. Компанія фінансово підтримує громадські ініціативи, реалізує соціально важливі проекти, сприяє поліпшенню сільської інфраструктури. Мета компанії – досягти балансу між стратегічними інтересами компанії та потребами місцевих громад. Основою ведення бізнесу Кернел є відповідальність перед законом, персоналом, партнерами та місцевими громадами в регіонах присутності. Виходячи з місії лідерства та корпоративних цінностей, компанія реалізує соціальні проекти в таких напрямках:

- фінансова підтримка місцевих установ, що недостатньо фінансуються державою (дитячих садків, закладів охорони здоров'я, будинків культури тощо);
- підтримка і розвиток інфраструктури сіл;
- програми для молоді;
- участь в організації спортивних і культурних заходів;
- соціальне підприємництво.

Кернел вибудовує просту і доступну систему взаємодії з місцевими громадами в регіонах присутності, постійно інформує про принципи та результати своєї діяльності, оперативно надає зворотний зв'язок. З 2014 року працює благодійний фонд «Разом з Кернел», що має на меті систематизувати проекти і підвищити прозорість соціальної активності компанії, забезпечити надання адресної допомоги та фінансування проектів у межах соціальних ініціатив Кернел. Щороку за участі представників місцевих громад фонд здійснює моніторинг цільового використання грошових коштів та ефективності реалізованих проектів [2].

На місцевому та регіональному рівнях, зазначає О. Білан [3, с. 45], взаємна співпраця часто здійснюється в досить ефективних формах соціального партнерства. В свою чергу, державні органи влади мають реалізувати певний набір ефективних засобів і методів підтримки соціальної відповідальності бізнесу, а саме:

- проведення соціальних форумів в регіонах та запрошення бізнесу для участі в найважливіших заходах, які організовує місцева влада;
- реалізація спеціальних цільових програм і соціальних інвестицій залученням до їх фінансування бізнесу;
- участь представників місцевих органів влади в так званих соціальних діалогах з бізнесом для вироблення конкретних рекомендацій щодо розвитку своїх громадських програм;
- здійснення спеціальних заходів для розвитку соціального партнерства за участю всіх його сторін: влади, бізнесу та суспільства.

Отже, добровільне спрямування власних фінансових ресурсів бізнесу у розвиток соціальної сфери регіонів визначає індикатори співпраці з місцевими громадами, обсяги та інтенсивність його внеску у вирішення нагальних проблем життя людей. Така політика компаній буде успішною за умови враховування і ефективного використання фінансового і організаційного потенціалу підприємницьких структур під час розробки і впровадження програм і проектів соціально-економічного розвитку місцевих громад на засадах співпраці і соціального партнерства.

Список використаних джерел

1. Продиус О. І. Соціальні проекти підприємств в умовах нестабільної економіки. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки*. 2016. Вип. 19. Ч. 2. С. 95-98. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_19/economic_19_2.pdf#page=95 (дата звернення: 8.04.2023).
2. Компанія «Кернел». Підтримка місцевих громад. URL: <https://www.kernel.ua/ua/sustainable-development/> (дата звернення: 9.04.2023).
3. Білан О. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку підприємств регіону. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2016. № 21. С. 40-46.

Білобжицька Т.Ю.

студентка,

Державний торговельно-економічний університет,

м. Київ, Україна

Франчук Т.М.

к. е. н., старший викладач кафедри

інженерії програмного забезпечення та кібербезпеки,

Державний торговельно-економічний університет,

м. Київ, Україна

ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ В УМОВАХ ВІЙНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

З початком повномасштабного вторгнення, перед власниками та керівниками підприємств постало багато проблемних питань. Одним з таких стало – « Як забезпечити процес роботи та вберегти документообіг підприємства в умовах воєнного стану?». Саме тому, з метою збереження документації та працівників, все більше фірм переходять на електронний документообіг.

Документообіг – це сукупність усієї інформації, що створюється, циркулює чи надходить на підприємство з метою вчинення якоїсь юридичної чи фактичної дії. І звичайно в сучасних умовах електронний документообіг має досить багато переваг. Це перш за все:

- можливість роботи віддалено, що дозволяє працівникам виконувати свої обов'язки і під час перебування за кордон, і тоді коли доводиться вимушено працювати з дому;
- електронний документообіг дозволяє вивести планування діяльності підприємства, а також облік та контроль усіх етапів управління на новий рівень, що у свою чергу підвищує стійкість підприємства в умовах кризи чи ризику знищення майна;
- економія часу та ресурсів, що проявляється у зменшенні часу роботи над типовими документами шляхом створення шаблонів документів; зменшує витрати на папір, друк, кур'єрів, а пошук за запитом пришвидшує роботу сприяє продуктивності праці [1].

Немає сумнівів, що ефективна організація функціонування документообігу на підприємстві є обов'язковою умовою для безпечної та повноцінної роботи бізнесу. Аналізуючи процес електронного документообігу, можна виокремити основні пріоритетні цілі в організації документопотоку підприємства: обов'язкове автоматичне фіксування бухгалтерських і податкових даних обліку; оперативне надання користувачам повної, вичерпної, актуальної, достовірної обліково-економічної інформації; організація безпаперового обліку; автоматичне формування звітності фінансового та податкового типу. Електронний документообіг, за структурою інформаційних зв'язків, поєднує внутрішню,